

ایمنی و اقدامات تأمینی در مأموریت‌های نظامی

مؤلفین:

حسن بیکی سرو علیا

عباسعلی سلمانی

سرشناسه	بیکی سروعلیا، حسن، ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآور	ایمنی و اقدامات تامینی در ماموریت های نظامی و تالیف حسن بیکی سروعلیا، عباسعلی سلمانیناظر علمی الله نور نورالهیویراستار علمی فرشید فرخی زاده ها همکاری معاونت تربیت و آموزش دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) ویراستار ادبی و صفحه آرایی منصور خزایی.
مشخصات نشر	تهران دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)، موسسه چاپ و انتشارات ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	[۱۸۹] ص. مصور (رنگی).
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۲۰۷-۱۹-۵ ریا ۴۵۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۱۸۹].
موضوع	سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
موضوع	علوم نظامی -- ایران -- دستنامه های افران -- Military art and science -- Iran -- Officers' handbooks
موضوع	عملیات نظامی -- دستنامه های افران -- Operational art (Military science) -- Officers' handbooks
شناسه افزوده	سلمانی، عباسعلی، ۱۳۴۲-
شناسه افزوده	نوراللهی، الله نور
شناسه افزوده	فرخی زاده، فرشید، ۱۳۶۹- ویراستار
شناسه افزوده	دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع). موسسه چاپ و انتشارات
شناسه افزوده	دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع). معاونت تربیت و آموزش
رده بندی کنگره	۹۹۶ LGR
رده بندی دیویی	۳۷۸/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۷۵۷۰۳۱۲

نام کتاب: ایمنی و اقدامات تامینی در ماموریت های نظامی

تالیف: حسن بیکی سرو علیا، عباسعلی سلمانی

ناظر علمی: الله نور نورالهی

ناشر: دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)

نوبت چاپ: اول (بهار ۱۴۰۰)

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۴۵/۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۰۷-۱۹-۵

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ بلاغ

کلیه حقوق، اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس

از این اثر برای دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) محفوظ است.

تهران - اتوبان شهید بابایی - دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)

تلفن: ۷۷۱۰۴۸۳۴ - ۷۷۱۰۴۸۳۶ - ۰۲۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
«إِنِّ الْقَلَمُ وَمَا يَسْطُرُونَ»

نون و سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند.

(سوره مبارکه قلم - آیه شریفه ۱)

سخن ناشر:

کتاب یکی از مهم‌ترین دست‌آوردهای بشری و بهترین ابزار ارتباطی برای انتقال معارف الهی و انسانی است. تألیف آثار علمی برجسته و معتبر از جمله رهیافت‌های کارآمد و اثربخش برای بهره‌گیری از تجربه‌های ارزشمند و اندوخته‌های دانش صاحب‌نظران هر حوزه از علم است.

دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (علیه السلام) با تدوین کتاب‌های علمی، فرهنگی، انقلابی و نظامی مورد نیاز با بهره‌گیری از علوم جدید و بومی‌سازی آن با تجارب متراکم انقلاب اسلامی تلاش می‌نماید تا مرزهای دانش را درنور دیده و علوم مورد نیاز در عرصه پاسداری از انقلاب اسلامی را کسب نماید و از این طریق تمدن نوین اسلامی را عرضه نماید.

امید است این امر جوششی در حرکت و پویایی این دانشگاه در راستای گام دوم انقلاب اسلامی باشد.

موسسه چاپ و انتشارات

دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (علیه السلام)

فهرست مطالب

۱۵	فصل اول
۱۷	۱-۱- تعریف عملیاتی و تاریخچه ایمنی و اقدامات تأمینی در سپاه
۱۸	۲-۱- اهمیت ایمنی و اقدامات تأمینی از منظر قرآن کریم
۱۹	۳-۱- اهمیت ایمنی و اقدامات تأمینی از منظر احادیث و روایات
۲۰	۴-۱- اهمیت ایمنی و اقدامات تأمینی از منظر آئین نامه انضباطی نیروهای مسلح
۲۰	۵-۱- اهمیت ایمنی و اقدامات تأمینی از منظر امامین انقلاب اسلامی
۲۲	۶-۱- الگوی پیشگیری سیستمی (سامانه ایمنی و اقدامات تأمینی)
۲۳	۱-۶-۱- پیش بینی
۲۳	۲-۶-۱- پیشگیری
۲۴	۳-۶-۱- پیگیری
۲۵	۷-۱- اهداف مرجع ایمنی و اقدامات تأمینی
۲۶	۱-۷-۱- ایمنی و اقدامات تأمینی در حوزه نیروی انسانی شامل
۲۸	۲-۷-۱- ایمنی و اقدامات تأمینی در سلاح و مهمات و مواد ناریه
۲۹	۳-۷-۱- ایمنی و اقدامات تأمینی در اماکن منطقه عملیاتی و اردوگاهی
۲۹	۴-۷-۱- ایمنی و اقدامات در فاوا
۲۹	۵-۷-۱- ایمنی و اقدامات تأمینی در فضای مجازی و سایبری
۳۰	۶-۷-۱- ایمنی و اقدامات تأمینی در پدافند غیرعامل، محیط زیست و حمل و نقل

۳۳	 ۸-۱ خلاصه فصل
۳۵	 ۹-۱ آزمون پیشرفت تحصیلی
۳۹	 فصل دوم
۴۳	 ۱-۲ پیوست ایمنی و اقدامات تأمینی
۴۶	 ۲-۲ تمهیدات ایمنی و اقدامات تأمینی
۴۸	 ۳-۲ دستورالعمل ایمنی و اقدامات تأمینی
۴۸	 ۱-۳-۲ ایمنی و اقدامات تأمینی در یومار
۵۱	 ۲-۳-۲ ایمنی و اقدامات تأمینی در بانجی
۴۷	 ۳-۳-۲ ایمنی و اقدامات تأمینی در رابل و کارگاههای عبور قرقره
۵۳	 ۴-۳-۲ ایمنی و اقدامات تأمینی در میدان موانع تکاور
۵۵	 ۴-۲ ایمنی و اقدامات تأمینی در دیده‌بانی
۵۷	 ۵-۲ ایمنی و اقدامات تأمینی در هدایت آتش
۶۰	 ۶-۲ ایمنی و اقدامات تأمینی در اسباب اختصاصی
۶۱	 ۷-۲ خلاصه فصل
۶۳	 ۸-۲ آزمون پیشرفت تحصیلی
۷۱	 فصل سوم
۷۵	 ۱-۳ ایمنی و اقدامات تأمینی در تجهیزات انفرادی
۷۶	 ۲-۳ ایمنی و اقدامات تأمینی در عوارض زمین
۷۸	 ۳-۳ ایمنی و اقدامات تأمینی در حرکات در رزم و پیشروی‌ها
۷۸	 ۱-۳-۳ آتش و حرکت
۷۹	 ۲-۳-۳ آتش و انتقال
۷۹	 ۴-۳ ایمنی و اقدامات تأمینی در اصول پاسداری و ایست بازرسی
۸۰	 ۱-۴-۳ ایمنی و اقدامات تأمینی در پاسداری (نگهبانی)
۸۱	 ۲-۴-۳ ایمنی و اقدامات تأمینی در ایست و بازرسی

۸۳ ۵-۳-ایمنی و اقدامات تأمینی در تک شبانه

۸۳ ۳-۵-۱-روشنایی در شب

۸۴ ۳-۵-۲-مدت زمان شب

۸۵ ۳-۵-۳-سکوت و آرامش شب

۸۵ ۳-۵-۴-دید در شب

۸۵ ۳-۵-۵-مدت زمان شب

۸۶ ۳-۵-۶-رطوبت شب

۸۶ ۳-۶-ایمنی و اقدامات تأمینی در حرکات شبانه

۸۷ ۳-۷-ایمنی و اقدامات تأمینی در تیراندازی شبانه

۸۷ ۳-۸-ایمنی و اقدامات تأمینی در جهت‌یابی و تخمین مسافت

۸۹ ۳-۹-یگان‌های زرهی (تانک)

۹۰ ۳-۹-۱-راهکارهای پیشگیری از هدف قرار گرفتن تانک

۹۲ ۳-۱۰-یگان‌های سواره زرهی

۹۴ ۳-۱۱-خلاصه فصل

۹۶ ۳-۱۲-آزمون پیشرفت تحصیلی

۱۰۴ فصل چهارم

۱۰۷ ۴-۱-ایمنی و اقدامات تأمینی در عملیات آفندی

۱۰۷ ۴-۱-۱-ایمنی و اقدامات تأمینی در حرکت برای اخذ تماس

۱۰۸ ۴-۱-۲-ایمنی و اقدامات تأمینی در شناسایی رزم

۱۰۹ ۴-۱-۳-ایمنی و اقدامات تأمینی در تک هماهنگ شده

۱۱۱ ۴-۱-۴-ایمنی و اقدامات تأمینی در عملیات استفاده از موفقیت

۱۱۲ ۴-۱-۵-ایمنی و اقدامات تأمینی در عملیات تعاقب

۱۱۳ ۴-۲-ایمنی و اقدامات تأمینی در عملیات پدافندی

۱۱۳ ۴-۲-۱-عملیات پدافند ثابت

۱۱۴ ۴-۲-۲-عملیات پدافند متحرک

۱۱۴ فصل ۳-۴- خلاصه فصل

۱۱۵ ۴-۴- آزمون پیشرفت تحصیلی

۱۲۰ فصل پنجم

۱۲۴ ۱-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در عملیات نامنظم

۱۲۴ ۱-۱-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در پایگاه و پاسگاه و تأمین جاده

۱۲۶ ۲-۱-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در عملیات تاخت

۱۲۷ ۳-۱-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در عملیات کمین و ضد کمین

۱۲۸ ۴-۱-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در عملیات آرام‌سازی

۱۳۰ ۵-۱-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در عملیات گشتی

۱۳۱ ۲-۵- نبرد در محیط‌های ویژه

۱۳۱ ۱-۲-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در محیط کویر

۱۳۲ ۲-۲-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی چادرها در اردوگاه کویر

۱۳۳ ۳-۲-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی آب و شیوع بیماری‌ها در اردوگاه کویر

۱۳۳ ۴-۲-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در محیط کوهستان

۱۳۵ ۵-۲-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در محیط جنگل

۱۳۶ ۶-۲-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در محیط مرداب و آبی - خاکی

۱۳۷ ۷-۲-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی در محیط شهری

۱۳۹ ۸-۲-۵- ایمنی و اقدامات تأمینی تحت شرایط مختلف جوی

۱۴۱	 خلاصه فصل	۵-۳
۱۴۲	 آزمون پیشرفت تحصیلی	۵-۴
۱۴۶	 فصل ششم	
۱۴۸	 ۱- بررسی سوابق و علل سوانح و رویدادهای هوایی	۶-۱
۱۵۱	 ۲- دستگاه‌های کمک‌های ناوبری و پرواز با دستگاه ناوبری	۶-۲
۱۵۳	 ۳- اطلاعات نادرست و فقدان اطلاعات	۶-۳
۱۵۳	 ۴- رعدوبرق	۶-۴
۱۵۴	 ۵- یخ و برف	۶-۵
۱۵۶	 ۶- خرابی موتور	۶-۶
۱۵۷	 ۷- لایه‌لایه شدن (تورق)	۶-۷
۱۵۸	 ۸- واماندگی	۶-۸
۱۵۹	 ۹- آتش در هوانوردی	۶-۹
۱۶۰	 ۱۰- برخورد با پرندگان	۶-۱۰
۱۶۲	 ۱۱- صدمات زمینی در هوانوردی	۶-۱۱
۱۶۲	 ۱۲- خاکستر آتش‌فشانی	۶-۱۲
۱۶۳	 ۱۳- خطای عوامل انسانی	۶-۱۳
۱۶۴	 ۱۴- برخورد پرواز کنترل‌شده در سطوح زمین (CFIT)	۶-۱۴
۱۶۵	 ۱۵- تروریسم	۶-۱۵
۱۶۶	 ۱۵- حمله کشورهای متخاصم	۶-۱۵
۱۶۷	 خلاصه فصل	۶-۱۷
۱۶۷	 آزمون پیشرفت تحصیلی	۶-۱۸
۱۷۲	 فصل هفتم	
۱۷۴	 ۱- ایمنی و پیشگیری از سوانح و حوادث در یگان‌های شناسایی	۷-۱
۱۷۴	 ۱-۱- اقدامات قبل از دریانوردی	۷-۱-۱
۱۷۶	 ۲-۱- اقدامات حین دریانوردی	۷-۱-۲

۱۷۷	۳-۱-۷ اقدامات بعد از دریانوردی
۱۷۸	۴-۱-۷ نکات ایمنی در نقل و انتقال شناوری
۱۷۹	۵-۱-۷ نکات ایمنی در اسکله‌ها
۱۸۰	۶-۱-۷ نکات ایمنی در هنگام تعمیر شناورها
۱۸۱	۷-۱-۷ نکات ایمنی در شناورها
۱۸۲	۸-۱-۷ نکات ایمنی برای کارکنان شناورها و مأمورین
۱۸۲	۹-۱-۷ نکات ایمنی در دریا (اصول ایمنی هنگام سوارشدن روی شناور)
۱۸۳	۲-۷ ایمنی و پیشگیری از سوانح و حوادث یگان‌های موشکی
۱۸۳	۱-۲-۷ نکات ایمنی در حمل و نقل زمینی موشکی
۱۸۴	۲-۲-۷ نکات ایمنی در سیستم‌های خودرونی موشکی و نقل و انتقال
۱۸۵	۳-۲-۷ نکات ایمنی برای انجام شلیک
۱۸۸	۳-۷ نکات ایمنی برای یگان‌های پروازی
۱۹۱	۱-۳-۷ مراحل ایمنی قبل از پرواز
۱۹۲	۲-۳-۷ مراحل ایمنی هنگام پرواز
۱۹۳	۳-۳-۷ مراحل ایمنی بعد از پرواز
۱۹۳	۴-۷ نکات ایمنی برای پرش غواصان از بالگرد
۱۹۴	۵-۷ نکات ایمنی پرش چترباز
۱۹۴	۶-۷ نکات ایمنی عملیات ریزش چتربازان در رزمایش
۱۹۴	۱-۶-۷ تیم کنترل رزمی هوایی
۱۹۵	۲-۶-۷ مربیان چترباز و داخل هواپیما

۱۹۶	۷-۷- نکات ایمنی حمل و نقل، نگهداری و استفاده از سلاح و مهمات
۱۹۸	۷-۸- توصیه‌های ایمنی و عمومی در منطقه رزمایش
۲۰۰	۷-۹- توصیه‌های ایمنی اطفاء حریق و آتش‌نشانی
۲۰۱	۷-۱۰- خلاصه فصل
۲۰۱	۷-۱۱- آزمون پیشرفت تحصیلی
۲۰۴	کتاب‌نامه

www.ketab.ir

پیشگفتار

سپاه به منظور تربیت و آموزش کادر موردنیاز خود در دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) و تربیت و توانمندسازی کادر و دانشجویان در رشته های فنی، دوره های عمومی پاسداری، توانمندسازی کادر و همیاران ایمنی، مربیگری ایمنی و مقطع کارشناسی ایمنی و اقدامات تأمینی، برگزار می نماید.

دوره کارشناسی ناپیوسته ایمنی و اقدامات تأمینی برای تربیت کارشناسان خبره در حوزه ایمنی و اقدامات تأمینی سپاه طراحی گردیده است که به طور متوسط دانشجویان ۷۹ واحد درس عمومی، پایه و تخصصی را در این رشته می گذرانند. درس ایمنی و اقدامات تأمینی در مأموریت های نظامی به ارزش ۲ واحد تخصصی برای این دوره در نظر گرفته شده است.

عملیات و مأموریت های نظامی در سه حوزه سخت، نیمه سخت و نرم انجام می شود. در حوزه سخت، سلاح ها و تجهیزات متنوع و فراوانی مورد استفاده قرار می گیرد. استفاده از سلاح ها و تجهیزات و سامانه های پیشرفته با خطرات متعددی مواجه است. برای حفظ عده ها و غده های سپاه که در ۷ طبقه تحت عنوان اهداف مرجع ایمنی و تأمینی با عناوین (نیروی انسانی - اسناد و مدارک - سلاح و مهمات - اماکن، تأسیسات و سامانه ها - فاوا - فضای مجازی و سایبری - پدافند غیرعامل، محیط زیست، حمل و نقل) تقسیم بندی شده اند، لازم است تدابیر، تمهیدات و دستورالعمل های پیشگیرانه مناسب طراحی گردیده و بر اساس آن ها چک لیست (بازینه) های نظارتی تهیه شود. وبا به کارگیری بازرسان و ناظران امین و متخصص بر فرایندها و مأموریت های نظامی، نظارت گردد تا ان شاء الله به مدد الهی رهنمودها و فرامین فرمانده معظم کل قوا (مدظله) اجرا و به حذف آسیب ها و تهدیدات منجر شود و ما شاهد لبخند رضایت بر لبان مقتدایمان باشیم.

نویسندگان کتاب، اعضای هیئت علمی دانشگاه افسری و تربیت پاسداری و جامع امام حسین(ع) بوده و سال‌های متمادی در دفاع مقدس و سازمان رزم سپاه و همچنین مراکز آموزشی و پژوهشی خدمت نموده اند.

بنابراین با استفاده از تجربه خود و صاحب نظران و فرهیختگان نیروهای مسلح، سپاه و دانشگاه اقدام به تألیف کتاب حاضر در قالب ۷ فصل نموده و راهکارهای پیشگیری از وقوع حوادث و شکست‌های حفاظتی را بر اساس شرح تفصیلی در حوزه زمین، هوا-فضا و دریا و در قالب عملیات کلاسیک و نامنظم و محیط‌های ویژه ارائه کرده اند.

از آنجائی که کمتر کتاب و نوشته‌های بشری بدون اشکال است، این کتاب هم احتمالاً دارای اشکالاتی است که از نگاه نویسنده پنهان مانده است؛ لذا از خوانندگان محترم تقاضا داریم پیشنهادهای خود را به آدرس الکترونیکی مؤلفان و یا گروه ایمنی و اقدامات تأمینی ارسال نمایند.

در پایان از کلیه فرماندهان، فرهیختگان و استاد محترم، به‌ویژه؛ سردار دریادار پاسدار مرتضی صفاری، سردار سرتیپ پاسدار محمدجعفر اسدی، امیر سرتیپ خلبان محمدقرباغی، سردار مازندرانی و سرهنگ پاسدار رضا عارف که ما را در تألیف کتاب یاری نموده اند تشکر می‌نمایم.

و العاقبة للمتقين

حسن بیگی سرو علیا/عباسعلی سلمانی